

STATENSTUK **2022-45**

Drentse aanpak stikstof; capaciteit en middelen

Voorgestelde behandeling:

- Statencommissie Financiën, Cultuur, Bestuur en Economie op 2 maart 2022
- Provinciale Staten op 9 maart 2022
- fatale beslisdatum: Niet van toepassing

Behandeld door team Procesregie, Programma- en Projectmanagement, telefoonnummer
(0592) 36 55 55

Portefeuillehouder: de heer drs. T. Stelpstra en de heer drs. H.G. Jumelet

Inleiding

a. Algemeen

De Wet Stikstofreductie en Natuurverbetering (Wsn) is op 1 juli 2021 inwerking getreden. De Wsn verplicht provincies uiterlijk twee jaar na inwerkingtreding een gebiedsplan op te stellen voor de gebiedsgerichte uitwerking van het landelijke programma stikstofreductie en natuurverbetering. Elke provincie stelt via de gebiedsgerichte aanpak een plan op waarin zij per Natura 2000-gebied beschrijft hoe wordt bijgedragen aan de in de wet opgenomen omgevingswaarde. Voor deze omgevingswaarde is vastgesteld dat in 2025, 2030 en 2035 respectievelijk tenminste 40, 50 en 74% van de hectares met voor stikstof gevoelige habitats in Natura 2000-gebieden onder de kritische depositiewaarde (KDW) zijn gebracht.

In het Koersdocument Drentse aanpak stikstof staan de kaders/uitgangspunten en opgaven voor onze gebiedsgerichte aanpak stikstof. Het zijn de eerste richtinggevende keuzes waarmee wij als provincie de stikstofaanpak in Drenthe vormgeven en die tot het Drentse gebiedsplan moeten leiden. Omdat de stikstofaanpak ook landelijk nog volop in beweging is, hanteren wij een gefaseerde, adaptieve aanpak.

In het regeerakkoord is beschreven dat een Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) de uitdagingen in de landbouw en natuur aanpakt met een transitiefonds waarin tot 2035 cumulatief € 25 miljard beschikbaar komt. In de ontwikkeling en realisatie van het NPLG hebben de provincies als gebiedsautoriteit een belangrijke rol. Dit vraagt inzet en capaciteit van de provincies. Dat betekent dat provincies in 2022 en 2023 al te maken krijgen met voorbereidingskosten. Deze kosten hebben betrekking op structurele extra uitvoeringskosten voor de transitie van het landelijk gebied, op de voorbereidingskosten 2022-2023 van de provincies en het IPO en op de kosten van initiatieven uit de gebiedsprocessen in 2022 en 2023. Het Rijk ziet dit ook en is voornemens een bijdrage te leveren.

De komende jaren is verder een stevige inzet nodig op stikstofreductie, natuurherstel en ontwikkelruimte in het kader van de gebiedsgerichte aanpak stikstof. Om de gebiedsgerichte aanpak op te starten en uit te voeren zijn capaciteit en middelen nodig. Voor de komende drie jaar is een inschatting gemaakt van de benodigde capaciteit en middelen.

b. Europese aspecten

Click or tap here to enter text. Niet van toepassing

c. Economie/werkgelegenheid

Niet van toepassing

Participatie

N.v.t. Dit stuk gaat in op het beschikbaar stellen van financiering voor de bemensing van het programma stikstof.

Advies

1. Voor 2022 € 3.631.250,-- beschikbaar te stellen voor het verder uitwerken van de Drentse aanpak stikstof.

2. Het bedrag te dekken uit de Financieringsreserve en hiervan € 2.984.750,-- toe te voegen aan de loonsom 2022, € 600.000,-- aan het budget Gebiedsgerichte aanpak stikstof en € 46.500,-- aan bedrijfsmiddelen.

3. De Begroting 2022 overeenkomstig te wijzigen.

Doelstelling uit de begroting

2. Stad en platteland: ruimte bieden en richting geven

2.2.13 Ontwikkelen gebiedsgerichte aanpak stikstof/Natura 2000

Argumenten

1.1 Om de gebiedsprocessen op te starten en uit te voeren zijn capaciteit en middelen nodig

Er is voor de komende drie jaren een inschatting gemaakt van de benodigde inzet van personeel en overige kosten.

Kosten	2022	2023	2024
Loonkosten en bedrijfsmiddelen	€ 3.031.250	€ 3.376.000	€ 2.556.000
Huidige formatie nog te dekken		€ 443.000	€ 220.000
Proceskosten	€ 600.000	€ 600.000	
Totaal	€ 3.631.250	€ 4.419.000	€ 2.776.000

De gevraagde capaciteit en middelen gaan voor het overgrote deel over de periode totdat de gebiedsplannen (2023) gereed zijn. De uitvoering van de gebiedsplannen zal daarna nog steeds capaciteit vragen. In 2023 zal opnieuw bezien moeten worden wat dan totaal nodig zal zijn voor de uitvoering.

2.1 Er is geen ruimte in de structurele dekking waardoor onttrekking uit reserves nodig is

Het nieuwe Kabinet maakte met het regeerakkoord bekend dat er zo'n € 25 miljard beschikbaar komt om de uitdagingen in de landbouw en natuur aan te pakken. In bestuurlijke afspraken tussen Rijk en provincies worden voorwaarden gesteld aan het vrijgeven van rijksbudget. Wij stellen daarom voor om vooruitlopend op die nadere uitwerking de verwachte kosten die gemaakt zullen gaan worden in 2022 voorlopig te dekken uit de Financieringsreserve. Deze kan later weer worden aangevuld op het moment dat er meer duidelijkheid is over bestuurlijke afspraken tussen Rijk en provincies en geld beschikbaar komt. Wij gaan er van uit ook voor de structurele lasten vanaf 2023 middelen van het Rijk beschikbaar te krijgen. Wij hopen voor de dekking van deze kosten met de begroting voor 2023 een voorstel aan u te kunnen doen.

Tijdsplanning

Niet van toepassing

Financiën

Wordt niet uit de bestaande begroting gedekt. Het betreft een totaal bedrag van € 3.631.250,-- ten laste van het budget Gebiedsgerichte aanpak stikstof voor het begrotingsjaar 2022. Hiervan is € 2.984.750,-- bestemd voor de loonsom, € 46.500,-- voor bedrijfsmiddelen en € 600.000,-- voor proceskosten.

Voor de Drentse (gebiedsgerichte) aanpak stikstof is voor de komende drie jaren een inschatting gemaakt van de benodigde inzet van personeel en overige kosten. In het regeerakkoord van het Kabinet is de stikstof aanpak prominent aanwezig, maar de praktische (financiële) invulling zal nog nader worden uitgewerkt. Wij stellen daarom voor om vooruitlopend op die nadere uitwerking de verwachte kosten die gemaakt zullen worden in 2022 te dekken uit de Financieringsreserve. Deze kan later worden aangevuld op het moment dat er meer duidelijkheid is over de invulling en de keuze voor het financiële instrument (bijvoorbeeld SPUK, Provinciefonds etc.). Datzelfde geldt voor de dekking van de kosten die in de jaren 2023 en 2024 (en verder) zullen worden gemaakt. Wij komen daar bij u op terug wanneer daar duidelijkheid over is. Hierbij dient te worden opgemerkt dat de werkzaamheden grotendeels structureel van aard zijn en dat daar tegenover een afdoende structurele dekking (in onze ogen een rijksuitkering) moet staan om een sluitend structureel begrotingssaldo te behouden. In ieder geval biedt de loonsom zelf geen ruimte.

In dit kader zijn we in afwachting van het aanstaande ROB-advies (artikel 2 onderzoek) dat gaat over de normeringssystematiek van het Provinciefonds en dat waarschijnlijk tot wijziging van provinciale middelen gaat leiden.

Provincies werken samen in IPO-verband aan een voorstel richting het Rijk over de voorbereidingskosten van provincies in 2022 en 2023 waarbij vooralsnog voor de opstartfase uitgegaan wordt van een vergoeding voor procesmiddelen van € 500.000,- en een vergoeding om circa 6-8 fte te dekken. Daarbij is aangegeven dat de vergoeding in de pas moeten lopen met de opgave en de bijbehorende inzet. Zodra deze afspraken definitief worden, zal dit verwerkt worden in de dekking.

De begrotingswijziging ziet er als volgt uit:

Stikstof								
Programma: 2: Stad en platteland: ruimte bieden en richting geven								
Beleidsopgave	Doelstelling	Ru-briek	I/S	Ecosoort	2022	2023	2024	2025
2.2 Natuurlijk Platteland	2.2.13 Ontwikkelen gebiedsgerichte aanpak Stikstof/Natura 2000	Lasten	I	Lonen	2.984.750	0	0	0
2.2 Natuurlijk Platteland	2.2.13 Ontwikkelen gebiedsgerichte aanpak Stikstof/Natura 2000	Lasten	I	Inkoop	600.000	0	0	0
7.9 Inzicht geven in de ontwikkeling van reserves en voorzieningen	7.9.01 Inzicht in de ontwikkeling van reserves en voorzieningen	Baten	I	Bijdr. van reserves	-3.596.375	-11.625	-11.625	-11.625
7.4 Bedrijfsvoering Informatievoorziening en Automatisering	7.4.01 Informatiemanagement: Een gedegen en veilige inrichting van de informatiehuishouding: digitale gegevens, applicaties, services en technische infrastructuur voor opslag en raadplegen van gegevens	Lasten	S	Kapitaallasten	11.625	11.625	11.625	11.625
TOTAAL BEGROTINGSWIJZIGING					0	0	0	0

Monitoring en evaluatie

Niet van toepassing

Communicatie

Niet van toepassing

Bijlagen

Niet van toepassing

Ter inzage in kamer CO.39

Niet van toepassing

Assen, 17 februari 2022

Kenmerk: 7/5.1/2022000258

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

mevrouw drs. J. Klijnsma, voorzitter

W.F. Brenkman MSc, secretaris

wa/coll.

Drentse aanpak stikstof

In het Koersdocument staan de kaders/uitgangspunten en opgaven voor onze gebiedsgerichte aanpak stikstof. Het zijn de eerste richtinggevende keuzes waarmee we als provincie de stikstofaanpak in Drenthe vormgeven en die tot het Drentse gebiedsplan moeten leiden. Omdat de stikstofaanpak nog volop in beweging is, hanteren we een gefaseerde, adaptieve aanpak.

De aanpak van de stikstofopgave in Drenthe wordt vormgegeven binnen de kaders van de Wet Stikstofreductie en Natuurverbetering (Wsn). Hierin is opgenomen dat het Rijk verantwoordelijk is om de benodigde bronmaatregelen te nemen voor het behalen van de omgevingswaarden voor 2025, 2030 en 2035. Daarnaast is in de Wsn opgenomen dat wij binnen twee jaar na inwerkingtreding van de wet (te weten 1 juli 2023) een gebiedsplan moeten vaststellen. Het gebiedsplan beschrijft de gebiedsgerichte uitwerking van de landelijke omgevingswaarde, de uitgevoerde of uit te voeren maatregelen die bijdragen aan de vermindering van stikstofdepositie en het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen en de sociaaleconomische effecten hiervan. Ook biedt het plan ruimte om bestaande of nieuwe rijksmaatregelen in te ruilen voor maatregelen die beter passen bij de lokale of provinciale situatie.

Onze aanpak rust op drie pijlers: verminderen van de stikstofdepositie, versterken van de natuur en creëren van ontwikkelperspectief. In de gebiedsgerichte aanpak komen deze pijlers samen.

Gebiedsgerichte aanpak

De eerste stap op weg naar het gebiedsplan is het systematisch in kaart brengen en ontsluiten van de beschikbare informatie rondom de twaalf Drentse stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden en het geven van een globaal overzicht met beleidsopties. In de gebiedsverkenningen zijn in een interactieve viewer verschillende data over stikstofemissie en -depositie in Drenthe in kaartbeelden bijeen gebracht. De inhoud is gebaseerd op meerdere openbare databronnen van onder meer het RIVM, AERIUS en relevante beleids- en beheerplannen van provincie en maatschappelijk partners. Naar aanleiding van nieuwe inzichten en actualiteit kan de informatie in het vervolg van de gebiedsgerichte aanpak aangepast en aangevuld worden.

In de tweede stap, tussen nu tot medio 2022, werken wij aan de vorming van gebiedsagenda's. In deze agenda's maken wij op basis van de verzamelde kennis en het opgedane inzicht de daadwerkelijke beleidskeuzes. Voor elk gebied wordt in samenwerking met de partners een gebiedsagenda opgesteld met daarin verwoord:

1. de maatregelen voor het doelbereik van de instandhoudingsdoelen (natuurherstel);
2. met welke belanghebbende partijen in een gebied samengewerkt dient te worden;
3. de provinciale bijdrage aan de wettelijke omgevingswaarden c.q. (eventuele) (aanvullende of vervangende) bronmaatregelen;
4. hoe wij met ontwikkelingen willen omgaan en
5. een overzicht van kosten en dekkingsmogelijkheden.

Voorafgaand aan het opstellen van de gebiedsagenda's is al gestart met een gebiedsproces Fochteloërveen. De ervaringen die daar worden opgedaan worden gebruikt om tot een werkbare methode voor een gebiedsgerichte aanpak te komen.

Het proces voldoet voor zo ver mogelijk aan de door partijen aangegeven condities. Dit krijgt vorm in een interactief proces waarbij we een gezamenlijke verkenning gaan uitvoeren naar de opgaven per gebied. In dit proces worden verschillende tafels onderscheiden:

- op provinciaal niveau (bestuurlijke tafel) delen we met de samenwerkingspartners en

stakeholders de voortgang en ervaring in de gebieden en bespreken wij relevante ontwikkelingen;

- per gebied vinden gesprekken plaats om tot de beste oplossingen te komen. Hierin zitten bij het gebied en de opgaven betrokken vertegenwoordigende organisaties en belanghebbenden. Gemeenten en waterschappen betrekken we bij het opstellen van de gebiedsagenda's (gebiedstafels);
- wij richten een onafhankelijke experttafel in die een second opinion geeft op de gebiedsagenda's en het gebiedsplan.

Voor de grensoverschrijdende gebieden stemmen wij af met de provincie Fryslân.

De gebiedsagenda's leveren de input voor het gebiedsplan van Drenthe, welke volgens de Wsn op 1 juli 2023 moet worden vastgesteld.

Ontwerpbesluit

Provinciale Staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van Drenthe van 17 februari 2022, kenmerk 7/5.1/2022000258;

BESLUITEN :

1. voor 2022 € 3.631.250,-- beschikbaar te stellen voor het verder uitwerken van de Drentse aanpak stikstof;
2. het bedrag te dekken uit de Financieringsreserve en hiervan € 2.984.750,-- toe te voegen aan de loonsom 2022, € 600.000,-- aan het budget Gebiedsgerichte aanpak stikstof en € 46.500,-- aan bedrijfsmiddelen;
3. de Begroting 2022 overeenkomstig te wijzigen.

Assen, 9 maart 2022

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, griffier

wa/coll.